

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 514/2022-149

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Michalom Guráňom, advokátom, Legionárska 7735/31B, Trenčín, proti zásahom Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 15P/16/2021 z 19. mája 2021, proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 18P/52/2021 z 26. apríla 2022, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoP/23/2021 z 9. júla 2021, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/12/2022 zo 4. apríla 2022, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/18/2022 z 15. júna 2022, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Ndc/23/2021 z 27. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 21. júna 2022 poukazuje na porušenie ústavných práv maloletých detí a sťažovateľa a na viacnásobné hrubé porušenie práv plynúcich z medzinárodných zmlúv všeobecnými súdmi Slovenskej republiky, ďalej na to, že sa im nedostalo základnej súdnej ochrany zo strany Slovenskej republiky ani potrebnej sociálnej pomoci. Navrhuje, aby ústavný súd zakázal pokračovať v porušovaní ústavných práv, základných práv a slobôd sťažovateľa a maloletých detí a zaviazal nasledujúcim právnym názorom súdy a úrady Slovenskej republiky a všetkých účastníkov súdnych konaní k maloletým deťom. Zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal obnoviť stav pred ich porušením, t. j. obnovením striedavej starostlivosti v zmysle uznesenia Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6P/12/2021-114

z 25. marca 2021. V konkrétnostiach žiada od ústavného súdu vydať uznesenie v súlade s formulovaným petitom v rozsahu bodu 8.2. a časti I až XIII ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti, pripojených príloh a vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ namieta viacero uznesení vydaných v rôznych konaniach, v ktorých vystupuje v pozícii otca maloletých detí. Z hľadiska prehľadnosti namietaných uznesení pred všeobecnými súdmi, ústavný súd pristúpil k ich systematickému usporiadaniu podľa kritéria (1.) konaní vo veci samej alebo (2.) konaní na základe návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a (3.) konania vo veci samej, v rámci ktorého bol podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia.

2.1. Vo veci samej prebiehajú paralelne dve konania s odlišným predmetom konania; predmetom konania vo veci samej vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 18P/52/2021 je konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu. Predmetom konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/15/2021 je konanie o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode.

2.2. Pred okresným súdom prebehli dosiaľ tri konania o neodkladných opatreniach na základe návrhov otca a matky maloletých detí na účel dočasnej úpravy pomerov; okresný súd prvým uznesením č. k. 6P/12/2021 z 25. marca 2021 (právoplatné 10. apríla 2021, pozn.) rozhodol o návrhu sťažovateľa na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti a o protinávru matky na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti tak, že obidva návrhy oboch rodičov zamietol („ďalej len „prvé uznesenie okresného súdu o neodkladnom opatrení z 25. marca 2021“). Okresný súd druhým uznesením č. k. 15P/16/2021 z 19. mája 2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14CoP/23/2021 z 9. júla 2021 (právoplatné 31. júla 2021, pozn.) rozhodol o (druhom) návrhu sťažovateľa na vydanie neodkladného opatrenia tak, že súd dočasne zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky (I. výrok) a dočasne upravil styk sťažovateľa s maloletými deťmi (v rozsahu špecifikovanom v II. výroku, pozn.) bez prítomnosti matky (ďalej len „druhé uznesenie o neodkladnom opatrení“). Okresný súd v poradí tretím uznesením č. k. 17P/59/2021 z 31. decembra 2021 zamietol ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sťažovateľa, ktorým by boli maloleté deti zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ktorý bol potvrdený krajským súdom uznesením č. k. 13CoP/12/2022 zo 4. apríla 2022 a právoplatný 10. apríla 2022 (ďalej len „tretie uznesenie o neodkladnom opatrení“).

2.3. V konaní vo veci samej pred okresným súdom pod sp. zn. 18P/52/2021 boli podané návrhy otca a matky na vydanie neodkladného opatrenia, o ktorom rozhodol uznesením č. k. 18P/52/2021 z 26. apríla 2022 tak, že dočasne upravil styk sťažovateľa s maloletými deťmi (v rozsahu špecifikovanom v I. výroku, pozn.) za prítomnosti matky, v časti návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi tento zamietol (II. výrok) a návrh otca na rozšírenie styku s maloletými deťmi prednesený na pojednávaní 26. apríla 2022 zamietol (III. výrok). Tým došlo k zmene druhého uznesenia o neodkladnom opatrení vo výroku, ktorým je upravený styk sťažovateľa s maloletými deťmi (IV. výrok). O odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému uzneseniu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 13CoP/18/2022 z 15. júna 2022 (právoplatné 28. júna 2022) tak, že predmetné uznesenie okresného súdu potvrdil v napadnutom I., III. a v súvisiacom IV. výroku (ďalej len „štvrté uznesenie o neodkladnom opatrení“).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2Ndc/23/2021 z 21. januára 2022 rozhodol o návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti tak, že mu nevyhovelo, konštatujúc, že v danom prípade nie sú splnené podmienky v zmysle § 39 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ s dôrazom na medzinárodnoprávne štandardy v oblasti rodičovských práv vyjadruje svoje želanie vykonávať rodičovské práva, povinnosti a osobnú starostlivosť o svoje dve maloleté deti rovnocenne a rovnomerne, čomu najlepšie zodpovedá forma striedavej starostlivosti s ohľadom na pevné a citové väzby sťažovateľa s maloletými deťmi. Podľa jeho názoru výhradná osobná starostlivosť nie je v najlepšom záujme detí. Preto sťažovateľ považuje závery prvého uznesenia o neodkladnom opatrení z 25. marca 2021 za spravodlivé a zákonné, ktorým bola zachovaná, resp. potvrdená striedavá starostlivosť oboch biologických rodičov o ich maloleté deti.

5. Podstata sťažnostných námietok spočíva v tom, že odňatím striedavej starostlivosti, nariadením výhradnej osobnej starostlivosti matke, zavedením obmedzujúceho styku sťažovateľa s maloletými deťmi, pri ktorom nebola zachovaná proporcionalita rozloženia stretávania sa rodičov s maloletými deťmi po rozchode rodičov, boli porušené označené základné práva sťažovateľa a jeho maloletých detí. Namietané uznesenia všeobecných súdov o neodkladných opatreniach nerešpektujú a neaplikujú legislatívnu prezumpciu v prospech striedavej osobnej starostlivosti, a preto ich považuje sťažovateľ za nezákonné, ústavne neodôvodnené, v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavného súdu a ďalšími medzinárodnými dokumentmi. Z obsahu ústavnej sťažnosti možno vyvodit' značnú nespokojnosť sťažovateľa s postupným a neskôr aj výrazným obmedzením styku s jeho maloletými deťmi. Časové rozmedzie spoločného času vníma ako zmenu k horšiemu, čo „posilňuje začatie rozbitia vzťahu detí a otca“ vrátane ostatných rodinných príslušníkov zo strany otca, vylučuje spoločné slávenie detských piatkových a nedeľných omší a pod.

6. Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ popri vecnej nesprávnosti namietaných uznesení všeobecných súdov namieta aj mnohé procesné pochybenia všeobecných súdov, najmä:

- a) nevykonanie kľúčových dôkazov, vylúčenie všetkých zvukových a videonahrávok predložených sťažovateľom v apríli 2022;
- b) nepripustenie ním navrhovaných súdno-znaleckých posudkov;
- c) neprihliadnutie a ignorovanie nových dôkazov o personálnom i majetkovom prepojení a konflikte záujmov matky, matkinho advokáta, dvoch sudkýň okresného súdu a kolíznej opatrovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen (ďalej len „úrad práce, sociálnych vecí a rodiny“);
- d) citovanie chybné, neúplné a nevyváženéj správy úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 28. apríla 2021 v druhom uznesení okresného súdu z 19. mája 2021;
- e) nesprávne citovanie lekárskej správy v štvrtom uznesení odvolacieho súdu z 15. júna 2022;
- f) nedostatočné oboznámenie sa so spisovým materiálom v odvolacom konaní pod sp. zn. 14CoP/23/2021 a podobne.

7. Sťažovateľ nesúhlasí so výrokom najvyššieho súdu, ktorým nevyhoveli jeho návrhu na prikázanie veci inému súdu, pretože podľa jeho názoru nezohľadnil neúmerne dlhú dobu súdneho konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností a princíp *ne bis in idem*. Rovnako namieta, že najvyšší súd neprehodnocoval ním predložené dôkazy o personálnom a majetkovom prepojení ním menovaných sudkýň na okresnom súde.

8. Sťažovateľ druhotne namieta opatrenia a iné zásahy orgánmi verejnej moci zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré mali za následok „*vydanie nesprávnych nespravodlivých súdnych uznesení a nesprávne neodôvodnené odňatie striedavej starostlivosti o maloleté deti oboma rodičmi na výhradnú osobnú starostlivosť matky*“. Kolízny opatrovník úradu práce, sociálnych vecí a rodiny pochybil tým, že nekonal v najlepšom záujme maloletých detí, v prijatí správy z 28. apríla 2021 s chybami, nepresnosťami a chýbajúcimi podstatnými časťami, ktorá bola prezentovaná ako kľúčový dôkaz. Poukazuje tiež na zaujatosť kolízneho opatrovníka, konflikt záujmov a personálne prepojenie.

9. Časť obsahu samotnej ústavnej sťažnosti sa čiastočne prelína s obsahom doplnených podaní (z 12. júla 2022, 11. augusta 2022, 19. augusta 2022, 25. septembra 2022 a z 9. októbra 2022 pozn.) najmä v námietkach proti poslednému štvrtému uzneseniu krajského súdu o neodkladnom opatrení z 15. júna 2022, ktorým došlo k výraznému obmedzeniu styku sťažovateľa a jeho maloletých detí. Konkrétne v spore s matkou, či ich maloletý syn má diagnózu (predčasná puberta, pozn.), sa sťažovateľ prostredníctvom doplnených podaní (napr. opravná správa z 20. septembra 2022 z [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] snaží ústavný súd presvedčiť, že maloletý takúto diagnózu nemá, a preto všeobecné súdy, vychádzajúc z ničím nepodložených a nepravdivých údajov predložených matkou, protiústavne obmedzili jeho styk s maloletými deťmi. Sťažovateľ tiež poukazuje na svojvoľné opakovanie bránenia styku s maloletými deťmi manželkou z údajných zdravotných dôvodov, pritom zdravotná dokumentácia aj dôkazy preukazujú opak.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstata ústavnej sťažnosti je v dôvodoch založená na kritike napadnutých uznesení všeobecných súdov (vrátane zásahov úradu práce, sociálnych vecí a rodiny), ktoré nevyhoveli jeho návrhom na vydanie neodkladného opatrenia domáhajúc sa, aby boli maloleté deti zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov, naopak, jeho právo styku s maloletými deťmi bolo posledným uznesením krajského súdu z 15. júna 2022 obmedzené, čo malo za následok porušenie jeho základných práv a práv vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

11. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti (vrátane doplnených podaní) identifikoval celý rad jej nedostatkov, a to aj napriek tomu, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom. Ústavnú sťažnosť v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje predovšetkým na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie vo veci samej (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám v zmysle ustanovení zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený advokátom. Zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom teda je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petitu), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, t. j. takým spôsobom, aby mohol byť prevzatý do výroku rozhodnutia ústavného súdu (IV. ÚS 221/2022).

13. Vychádzajúc zo štruktúry a z obsahu ústavnej sťažnosti v časti formulujúcej petit ústavnej sťažnosti (bod 8 ústavnej sťažnosti, pozn.), ústavný súd konštatuje, že o petite ústavnej sťažnosti sťažovateľa nemôže rozhodnúť v rozsahu toho, čoho sa domáha, a to z dôvodov (1) nepresnosti, neurčitosti, nezrozumiteľnosti petitu a zároveň (2) nesprávnej formulácie petitu.

13.1. V bode 8.2. v časti II až XIII petitu ústavnej sťažnosti (s. 103 až 107 ústavnej sťažnosti, pozn.) absentuje presné a určité označenie spisovou značkou, identifikovaný postup alebo právoplatné rozhodnutie, opatrenie či iný zásah orgánu verejnej moci (uvedenie konkrétnej spisovej značky, dátumu vydania rozhodnutia, pozn.), ktorými mali byť práva sťažovateľa porušené. Taktiež absentuje presné označenie orgánu verejnej moci (uvedenie konkrétneho súdu, pozn.) ktorý mal toto porušenie spôsobiť. Inými slovami, v petite chýbajú identifikačné údaje orgánov verejnej moci a konkrétnych rozhodnutí tak, aby boli jasne identifikovateľné a nezameniteľné s inými subjektmi, resp. s inými rozhodnutiami. Preto ústavný súd nepovažuje obsah petitu za jednoznačný ani za zrozumiteľný. Petit má aj zásadné vecné nedostatky. K bodu 8.2. v časti I petitu ústavnej sťažnosti (s. 103 ústavnej sťažnosti, pozn.) ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo presvedčenie o tom, že uznesením č. k. 6P/12/2021 z 25. marca 2021 bolo rozhodnuté o striedavej osobnej starostlivosti, je nesprávne. Z obsahu predmetného uznesenia vyplýva, že okresný súd rozhodol o návrhoch sťažovateľa (primárne na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti) a matky (na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti) tak, že ich zamietol z dôvodu absencie základnej podmienky podľa § 325 ods. 1 CSP, a to potreby bezodkladnej úpravy pomerov. V čase vydania predmetného uznesenia sa maloleté deti nachádzali v starostlivosti matky a sťažovateľ sa s nimi pravidelne stretával. Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sa v petite nedomáha ochrany svojich práv relevantným spôsobom, nie je vymedzený takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci. Takto naformulovaný nemôže byť prevzatý do výroku rozhodnutia ústavného súdu, čo ho činí nevykonateľným. Ústavný súd uzatvára, že celková nezrozumiteľnosť a zmätočnosť ústavnej sťažnosti vylučuje prekročenie petitu ústavnej sťažnosti na základe dôvodov ústavnej sťažnosti (I. ÚS 514/2020).

13.2. V bode 8.2. (resp. bode 8.1. poslednej vete, pozn.) ústavnej sťažnosti (s. 102 a 103 ústavnej sťažnosti, pozn.) sťažovateľ neformuluje petit takým spôsobom, aby došlo k náprave porušenia ním označených práv v konaniach o nariadení neodkladného opatrenia. Uvedené sa týka požiadavky sťažovateľa na vydanie príkazu obnovenia stavu pred porušením práv sťažovateľa a jeho

maloletých detí (obnovením striedavej osobnej starostlivosti podľa uznesenia okresného súdu č. k. 6P/12/2021 z 25. marca 2021, pozn.) a zákazu pokračovania v porušovaní práv sťažovateľa a maloletých detí. Týmto sa domáha príkazového a zakazujúceho aspektu uplatnenia právomoci ústavného súdu v zmysle § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde, avšak nie aj jeho kasačného aspektu, ktorý by bol zjavne viac spôsobilý viesť k náprave sťažovateľom namietaných skutočností. Preto v záujme možného úspechu konania pred ústavným súdom mal sťažovateľ sformulovať požiadavku kasácie (zrušenia) namietaných rozhodnutí všeobecných súdov [ktoré mal nezameniteľne označiť podľa požiadaviek v § 123 ods. 1 písm. a) a b) zákona o ústavnom súde, pozn.] a vrátenia veci na ďalšie konanie a rozhodnutie.

14. Ústavný súd identifikoval ďalší nedostatok ústavnej sťažnosti, ktorým je minimálna ústavnoprávna argumentácia [(§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], a to paradoxne napriek značnému rozsahu ústavnej sťažnosti. Jej obsah v podstatnej časti tvoria skutkové tvrdenia, ktoré okrem opakovania argumentov uplatnených v rámci konania pred všeobecnými súdmi (pochybenie súdov vrátane úradu práce sociálnych vecí a rodiny, priebeh konania pred všeobecnými súdmi) sa podrobne dotýkajú celkovej vzťahovej a rodinnej situácie sťažovateľa či rôzneho spektra uplatňovania rodičovských práv a povinností sťažovateľa, jeho výchovných schopností či rozsahu, v akom je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, ktoré však ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti nemá právomoc hodnotiť. Až všeobecnému súdu v konaní vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností prináleží právo detailného prieskumu celej rodinnej situácie.

15. Takýto skutkový charakter tvrdení nedosahuje želaný štandard ústavnoprávnej argumentácie, ktorý ústavný súd očakáva od sťažovateľa s právnym zastúpením v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval svoj právny názor (IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 255/2021), podľa ktorého má nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby okrem presného opisu skutkového stavu, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom, odôvodnil sťažnosť najmä právnymi argumentmi a právnym posúdením predloženého sporu (IV. ÚS 221/2022). Ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky nemôže rozhodovať, o to viac, ak v okolnostiach prerokúvanej veci ide o nevykonateľné návrhy sťažovateľa uvedené v petite (m. m. III. ÚS 26/2016, IV. ÚS 49/2022).

16. Ústavný súd považuje za žiaduce dať do pozornosti, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (III. ÚS 463/2018). Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). V zmysle konštantnej judikatúry pritom nepostačuje akékoľvek odôvodnenie návrhu na začatie konania. Návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí byť odôvodnený kvalifikovane, t. j. musí obsahovať odôvodnenie, ktoré spĺňa ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014 a i.).

17. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

18. Rozsah nedostatkov je v ústavnej sťažnosti prítomný v takej miere, že ústavný súd nemal priestor na to, aby svojím zásahom (či už vo forme výzvy na doplnenie ústavnej sťažnosti alebo vlastnou aktivitou) odstránil tieto nedostatky ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa týka petitu a odôvodnenia vo vzťahu k napadnutým uzneseniam ako esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (nevykonateľnosť a nesprávna formulácia petitu, nedostatočná ústavnoprávna argumentácia), ústavný súd sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v záujme hospodárnosti konania nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti, keďže dospel k záveru, že ani prípadne odstránenie nedostatkov sťažnosti by zjavne nevedlo k inému rozhodnutiu o nej.

19. Nad rámec už uvedeného, v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa, ústavný súd dopĺňa, že aj keby ústavná sťažnosť spĺňala náležitosti stanovené zákonom (v okolnostiach prerokúvanej veci vykonateľný a správne formulovaný petit a dostatočná ústavnoprávna argumentácia), existovali by aj ďalšie dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k jednotlivo vymedzeným rozhodnutiam všeobecných súdov.

20. Vo vzťahu k napadnutým uzneseniam okresného súdu č. k. 15P/16/2021 z 19. mája 2021 a č. k. 18P/52/2021 z 26. apríla 2022 by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, keďže proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok, a to odvolanie, ktoré sťažovateľ využil, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci odvolacieho konania (uznesenie č. k. 14CoP/14/23/2021 z 9. júla 2021 a č. k. 13CoP/18/2022 z 15. júna 2022). Preto by právomoc krajského súdu predchádzala právomoci ústavného súdu.

21. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu č. k. 14CoP/23/2021 z 9. júla 2021, právoplatnému 31. júla 2021, a č. k. 13CoP/12/2022 zo 4. apríla 2022, právoplatnému a sťažovateľovi doručenému 10. apríla 2022, by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde pre oneskorenosť. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť 21. júna 2022; v prípade prvého uznesenia krajského súdu je ústavná sťažnosť podaná zjavne po dvojmesačnej lehote od nadobudnutia právoplatnosti predmetného rozhodnutia (31. júla 2021, pozn.). V prípade druhého uznesenia krajského súdu dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti uplynula 10. júna 2022, preto vzhľadom na dátum podania ústavnej sťažnosti 21. júna 2022 bola tiež podaná oneskorene.

22. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu č. k. 13CoP/18/2022 z 15. júna 2022, ktorý sa v celom rozsahu stotožnil s uznesením prvostupňového súdu a na ktorý v podrobnostiach odkazuje, by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť. Vzhľadom na osvedčené skutočnosti (existencia podozrenia z ohrozenia zdravia maloletého syna podľa jeho aktuálneho zdravotného stavu), interpretáciu príslušných právnych noriem (zákonná úprava neodkladného opatrenia), subsumpciu zisteného skutkového stavu pod právne normy a prijaté závery predmetné uznesenie nevykazuje znaky zjavnej svojvôle.

23. Ústavný súd upriamuje svoju pozornosť práve na uvedené uznesenie z dôvodu, že ide v poradí o dosiaľ posledné rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktorým došlo k výraznejšiemu obmedzeniu styku s maloletými deťmi. Dôvody tejto zmeny predstavovali informácie nasvedčujúce tomu, že maloletý syn je vystavený ohrozeniu zdravia kvôli podozreniu o vonkajšom podávaní pohlavných hormónov maloletému synovi (vyslovené lekársnym vyšetrením). V konaní sa však nepodarilo zistiť zdroj nadmernej produkcie hormónov u maloletého. Matka maloletých detí v konaní vyslovila podozrenie, že k vonkajšiemu užitiu neprimeraných látok maloletým mohlo dôjsť práve v dôsledku konania sťažovateľa. Do určitej konfrontácie s právom sťažovateľa na rodičovskú výchovu a starostlivosť sa tak dostáva záujem maloletých detí a ich ochrana zdravia. Za takýchto okolností krajský súd považoval ochranu zdravia maloletých detí (pri vážnom podozrení z ohrozenia na živote alebo zdraví) za prioritu. Zároveň však považoval zákaz styku rodiča s dieťaťom za taký závažný zásah do rodičovských práv, ktorý by museli odôvodňovať zistený stav a dôkazná situácia. Ústavný súd, zohľadňujúc osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia, tak svoj názor o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti odvádza od správneho a riadne odôvodneného záveru krajského súdu, ktorým dočasne obmedzil styk sťažovateľa s maloletými deťmi s tým, že sa bude realizovať za prítomnosti matky, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností vylúčené možné či už úmyselné či neúmyselné vonkajšie podania akýchkoľvek látok a preparátov maloletým deťom, ktoré by mohli ohroziť ich život alebo zdravie. V naznačených súvislostiach ústavný súd neidentifikoval žiadne ústavnoprávne nedostatky, krajský súd zrozumiteľne vysvetlil, prečo uprednostnil záujem maloletých na ochrane zdravia pred rodičovskými právami sťažovateľa (za ich súčasného zachovania, pozn.). Ústavný súd tak nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala arbitrárny postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone, a preto nemá z ústavného hľadiska relevantné výhrady proti záverom krajského súdu o obmedzení styku sťažovateľa s maloletými deťmi.

24. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 2Ndc/23/2021 z 27. januára 2022, ktorým návrhu na prikázanie veci Okresnému súdu Bratislava II nevyhovel, by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť. Ústavný súd svoj názor o zjavnej neopodstatnenosti odvádza od samotnej podstaty tohto uznesenia, ktoré má procesnú povahu (IV. ÚS 136/08, IV. ÚS 182/2012). Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 531/2014). Vo svojej stabilizovanej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03,

I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 178/2022). Na podklade uvedených stabilných judikatúrnych postojov ústavný súd konštatuje, že využitie jeho právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je orientované na prieskum zásahov do základných práv slobôd, ktoré majú povahu rozhodnutia o parciálnej procesnej otázke v priebehu ešte právoplatne neukončeného konania všeobecného súdu (konanie pred okresným súdom sp. zn. 18P/52/2021, pozn.). Práve takúto povahu vykazuje aj sťažovateľom namietané procesné uznesenie, ktorým najvyšší súd nevyhovел návrhu sťažovateľa na prikázanie veci inému súdu. Uvedené rozhodnutie je rozhodnutím procesnej povahy, teda nejde o rozhodnutie vo veci samej. Aj z tohto dôvodu takéto rozhodnutie spravidla nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd.

25. Prieskumu ústavnosti k iným zásahov úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, resp. postupu kolízneho opatrovníka úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ktoré sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti bližšie nekonkretizuje, pozn.) by bránil princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, ale ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05, III. ÚS 335/2011). S prihliadnutím na samotnú argumentáciu obsiahnutú v ústavnej sťažnosti proti postupu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (zhrnutú v bode 8 tohto uznesenia, pozn.), ústavný súd zistil, že sťažovateľ tieto námietky vzniesol osobitne ako odvolacie námietky v konaní pred odvolacím súdom v konaniach pod sp. zn. 14CoP/23/2021 (v bode 3 a 7 druhého uznesenia o neodkladnom opatrení z 9. júla 2021), sp. zn. 13CoP/12/2022 (v bode 16 tretieho uznesenia o neodkladnom opatrení zo 4. apríla 2022), sp. zn. 13CoP/18/2022 (najmä v bode 2, 2.9., 2.16., 2.19., 2.30. atď. štvrtého uznesenia o neodkladnom opatrení z 15. júna 2022.). Krajský súd sa pritom odvolacími námietkami zaoberal predovšetkým tretom uznesení odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení (bod 33) dostatočným spôsobom. Ak sa odvolací súd vo štvrtom, resp. v druhom uznesení o neodkladnom opatrení nezaoberal námietkami sťažovateľa proti postupu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, je potrebné zobrať do úvahy to, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočnosti následne vo veci rozhodnúť (m. m. IV. ÚS 213/2020, IV. ÚS 93/2020). Ústavný súd tak pripomína, že až v konaní vo veci samej sa má realizovať detailné a dôkladné dokazovanie týkajúce sa najvhodnejšieho výchovného prostredia pre maloleté deti.

26. Pretože predmetná ústavná sťažnosť ako celok neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to spôsobilý petit a relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Zároveň zohľadnil, že ani prípadné doplnenie tejto ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľa by nič nezmenilo na výsledku tohto konania, keďže by existovali ďalšie iné dôvody na jej odmietnutie (nedostatok právomoci, oneskorenosť či zjavná neopodstatnenosť).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu